

DIGITÁLNE

NOMADSKY

Pomyselnú kanceláriu si rozložia kdekoľvek pod šírym nebom, úradujú z pláží, meditačných ústraní či pralesov. Novodobé kočovníčky, ktorým sa v širom svete podarilo sklbiť prácu s cestovaním. Putujú, kam ich osud zavedie, pracujú odkiaľkoľvek, kde nájdú dobré pripojenie na internet a často ich živia vlastné zážitky. Nahliadnite do života štyroch odvážnych Sloveniek, ktoré zbalili batohy a dovolili si vykročiť za svojimi snami.

I

Ivana Grešlíková (35)

Než odišla: S diplomom z anglického a ukrajinského jazyka vystriedala niekoľko zamestnaní, tesne pred nomádkou cestou učila v bilingválnej škôlke vo Frankfurte.

Na cestách: Od októbra 2013.

Živí ju: Cestovateľský blog Nomad is Beautiful, ktorý založila spolu s priateľom Giannim Bianchinim. Je zameraný na ekoturistiku, zodpovedné cestovanie a cestovateľskú fotografiu. Taktiež bloguje na slovenskom blogu IvanaGreslikova.com.

Zimu trávi: V januári sa presúva z Taiwanu do mesta ChiangMai na severe Thajska a vo februári cestuje do Malajzie.

Bod zlomu: Zo Slovenska som odišla pred deviatimi rokmi po tom, ako som dopísala doktorát z literárnej vedy. Mala som

100

plné zuby a hlavu kníh, štúdií, písania a korektúr, potrebovala som robiť niečo fyzicky náročné, aby som mohla úplne vypnúť. Kúpila som si jednosmerný lístok do Londýna a do týždňa si našla prácu v Hilton. Zostala som tam štyri mesiace, kým mi neprišla pozvánka obhájiť si titul. Na Slovensko som sa vrátila len na pár týždňov. Došlo mi, že práca na univerzite nie je pre mňa. Prestažovala som sa do Prahy, kde som žila 4 roky, neskôr sa vrátila do Londýna a po pár mesiacoch som sa pridala k priateľovi, ktorý žil vtedy vo Frankfurte. Obaja sme veľa cestovali ešte predtým, než sme sa stretli. V Nemecku sme pracovali „od

vidím do nevidím“ a hoci sme mali dobré platy, nemohli sme si ich užiť tak, ako sme chceli - cestovaním. Plánovali sme dovolenku do Ázie, ale v práci nám dali len 10 dní voľna, čo bolo absurdné. Čítali sme vtedy knihu Vagabonding od Rolfa Potts, ktorý písal o dlhodobom cestovaní. To nás nadchlo tak, že sme sa rozhodli založiť si blog a vybudovať z neho biznis, ktorý nás užíva na cestách. Trvalo nám 14 mesiacov, kým sme si našetrili na cesty a výdavky s tým spojené. Predstava slobody a priestoru, v ktorom sa môžeme kreatívne rozvíjať, bola taká silná, že nám nerobilo problém maximálne sa uskromniť. Predali a rozдали sme všetko, čo sme mali. To bola súčasť plánu - oslobodiť sa od všetkého, čo nás brzdilo.

Risk je zisk: Posledné týždne pred cestou sa mi chveli ruky, nebola som schopná počítať mince, keď som platila v obchode. Pýtali sme sa jeden druhého, či to „dáme“, či si ustojíme

IVANA GREŠLÍKOVÁ

bláznivý nápad začať nový život v Ázii. Skúšali sme vymyslieť plán B, ale nešlo to. Iná možnosť než skočiť do toho neexistovala. Že sme sa správne rozhodli, som pocítila, keď som vo Frankfurte vhodila do schránky kľúče od prenajatého bytu a nastúpila na električku na letisko. Božský pocit ľahkosti. Cítim ho každé ráno, keď sa zobudím, zapnem počítač a pracujem na tom, čo mám najradšej, keď zaspávam v stane pod storočným mangom alebo počítam rybárske loďky pri západe slnka na prázdnej pláži. **Digitálne nomádstvo mi dalo aj vzalo:** Ešte na výške som snívala, ako budem cestovať, žiť vždy pol roka v inej krajine a popritom prekladať a písať knihy. Táto predstava bola silnejšia, ako idea usadiť sa, vziať si pôžičku na nový byt a splácať ju 30 rokov. Odtedy som na cestách, oveľa intenzívnejšie vnímam seba i okolie. Užívam si, že svet spoznávam vlastnými očami, nie prostredníctvom médií, ktoré buď zastrešujú alebo dôležité udalosti vo svete

Opri sa o mňa: Cestujem väčšinou sama, alebo s rodinou, ďalšími blogermi či známymi. S dvoma ex-priateľmi sme sa snažili to nejako sklbiť, mali začať cestovať so mnou, ale nevyšlo to. Nechcem vzťah na diaľku, takže pokiaľ mám nejaké plány a môj partner sa nemôže pridať, tak uprednostňujem nebyť vo vzťahu. Je to trochu začarovaný kruh, lebo cestujem aj preto, že som single, ale potom kvôli mojim plánom a práci je ťažšie nájsť si vzťah. Spoločnosť sa môžem stále na rodičov doma a pár najlepších kamarátov, s ktorými síce nie som v dennom kontakte, ale sú tu pre mňa vždy, keď ich potrebujem.

Plán s ručením obmedzeným: Snažím sa žiť maximálne pol roka dopredu, ďalej neplánujem. Postupne sa chcem viac zameriavať na zdravú stravu, jogu, workshopy, videá, e-knihy a organizovať výlety do zahraničia.

Magdaléna Vaculčiaková (29)

Než odišla: Vyštudovaná žurnalistka pracovala na oddelení komunikácie na vyššej odbornej škole v Olomouci, kde viedla aj ľudsko-právny seminár.

Na cestách: Od januára 2015.

Živí ju: Písanie cestovateľských reportáží a článkov o ľudských právach a rozvoji pre slovenské a české médiá. Pracuje pre neziskovky na Slovensku, bloguje na osobnej stránke MagdalénaVaculciakova.com a na facebookovej stránke Humans of Free Travels, kde zverejňuje príbehy zaujímavých ľudí, ktorých stretáva na potulkách.

Zimu trávi: Po Vianociach na Slovensku začiatkom februára letí do Kolumbie.

Bod zlomu: Boli dva. Prvým bol rozchod s bývalým priateľom a následná cesta do Indonézie - sama, na vlastnú päsť. Povedala som si, že vyskúšam, či sa dá cestovať a žiť novinárčinou. A išlo to. Keď som sa vrátila do Čiech, dočítala som knihu od Tomáša Hajzlera Peníze nebo život, v ktorej popisuje, ako zistiť, čo chcete v živote robiť a ako to začať robiť tak, aby vás to živilo. Na druhý deň som dala výpoveď v práci a kúpila si letenku na štyri mesiace do Ázie. Po návrate som osem mesiacov pracovala v Bratislave pre neziskovku a v januári 2015 odišla do Ázie - pôvodne opäť na štyri mesiace. V marci som však v Chiang Mai stretla niekoľko digitálnych nomádov vrátane Ivany Grešlíkovej, ktorí ma inšpirovali. To bol druhý bod zlomu. O týždeň som si zmenila letenku tak, že bolo jasné, že v Ázii zostávam.

Risk je zisk: Keď som sa rozhodovala, či v Ázii zostať, silná vnútorná túžba po takomto živote mi vlastne nedávala na výber. Vedela som, že inak sa nedá. Ani som nepremýšľala o tom, že sa neužívam, lebo cestovať sa dá veľmi lacno a robiť sa dá všade vo svete čosi. Je to len o kreatívite. Aj hľadanie ciest, ako na to, aby sa človek užíval tým, čo má rád, je len taká kreatívna hra, ktorú netreba príliš dramatizovať, skôr si ju užívam. Nikdy mi nenapadlo, že by som spravila nesprávne rozhodnutie - práve naopak. Bolo to najlepšie rozhodnutie môjho života.

Digitálne nomádstvo mi dalo aj vzalo: Nomádstvo je o slobode. O jej hľadaní - v práci, vo vzťahoch aj

vo svojom vnútri. So slobodou vždy súvisí zodpovednosť. Vďaka nemu som sa naučila preberať zodpovednosť za vlastné rozhodnutia. Najviac si užívam sutočnosť, že sa môžem ráno zobudiť a v každej jednej chvíli nového dňa sa rozhodovať, čo budem robiť podľa toho, ako sa práve cítim. Vyhovuje mi, že stále objavujem nové miesta, stretávam rôznych ľudí, získavam nové podnety. Aj to, že môžem celoročne pracovať na čerstvom vzduchu a nemusím sedieť v kancelárii, že môžem plávať v jazerách a v mori, kedy sa mi zachce, že sa môžem učiť nové jazyky a spoznávať sa cez úplne iné situácie, než aké zažívam doma. Najradšej mám pocit, keď vystúpim zo svojej komfortnej zóny a posúvam svoje hranice - či už pri prvej jazde na motorke, alebo pri treku v džungli...

Nomádstvo tak, ako ho žijem ja, nie je len o hľadaní slobody, ale aj o neustálom hľadaní miesta: kde človek prespí, kde sa naje, kde bude pracovať, aby tam mal dobrú wifi a ticho, možnosti športového vyžitia... A napokon aj o hľadaní spriaznených duší na ceste. Niektorí digitálni nomádi zostávajú celé týždne či mesiace na jednom mieste. Ja ako novinárka si to vlastne nemôžem úplne dovoliť - za novými príbehmi sa presúvam pomerne často, ba niekedy to môže byť vyčerpávajúce aj časovo náročné. Najviac mi, samozrejme, chýbajú ľudia - celá rodina, všetci blízki, ktorí žijú na Slovensku. Nevnímam to však, že by som „platila nejakú daň“. Proste som sa rozhodla takto žiť, a tak som veľkú časť roka odkázaná na komunikáciu cez telefón či Skype. Okrem ľudí mi ešte chýba šoférovanie a varenie (smiech). A dlho som si myslela, že mi chýba aj syr a dobré víno, ale to bol len taký rozmar.

Rituály na cestách: Rituály sú veľmi dôležité.

Kdekoľvek som, vytváram si ich - stále odznova.

Snažím sa napríklad každé ráno pokojne vypíť čaj a dopriať si aspoň desať minút na meditáciu. Na novom mieste si vždy dám najprv nápoj, ktorý vidím, že pijú

miestni. Napríklad v Indii čaj, ktorý sa predáva všade na uliciach. Je to najjednoduchší spôsob, ako sa okamžite ponoriť do miestnej kultúry.

Lekcia života: Fascinuje ma, ako sa mi vďaka stretu s inými kultúrami „preukladali“ hodnoty. Napadá mi takýto príklad: žila som dva týždne u kamarátky Indonézanky s jej manželom a dvomi deťmi

- v domčeku s hlinenou podlahou, kde sme sa umývali dažďovou vodou, nazbieranou do vedra. Jedného dňa sa Yoan rozhovorila, ako stretla svojho manžela. Ona, vysokoškolsky vzdelaná žena, ktorá kedysi pracovala aj pre nemecký Červený kríž, dnes žije šťastne s Iwanom, ktorý je sprievodcom v sumatrianskej džungli. „Je to dobrý človek, je trpezlivý a nekomplikuje veci. Presne takého som hľadala,“ povedala mi spokojne. Zahanbila som sa, keď som si uvedomila, aké nároky na potenciálneho partnera mám ja... Po celé dva týždne som ich nevidela

hádať sa, láska sršala zo všetkých kútov domu a hlavne z nich samých. Inšpiruje ma každé stretnutie s ľuďmi, každý rozhovor, ktorý som na cestách urobila. Či už s Indkou Savitou v himalájskej dedinke, ktorá hoci má vysokú školu, chce, aby jej manžela vybrali rodičia, alebo s Tibeťanmi, ktorí kráčali cez zasnežené Himaláje dva mesiace, aby sa dostali do Indie - za vzdelaním a slobodou, či s bývalým kuchárom dalajlámu, ktorý sa vo svojich takmer osemdesiatich rokoch už len pokojne stará o svoj dopestovaný čaj. Z Ázie som si so sebou priniesla aj princípy budhistickej filozofie. Nemám na mysli len meditácie, ale aj sústredenie sa na prítomnosť - byť tu a teraz, nesúdiť ľudí, byť vnímavá v každej jednej chvíli, počúvať tých, s ktorými práve hovorím, namiesto toho, aby som odchádzala v myšlienkach kamsi inam.

Rutina vs dobrodružstvo: Rutina a dobrodružstvo sa nevyučujú. Rutina

zjednodušuje fungovanie na neznámych miestach. Na každom novom mieste napríklad hľadám kaviarne, do ktorých chodím každý deň. Nie je nič lepšie, ako keď prídem do kaviarne a obsluha už vie, čo si chcem objednať, lebo si ma pamätajú. Dodáva mi to akýsi pocit istoty aj toho, že mám na neznáмом mieste známych. Keď si idem každé ráno zabehať 8 km, nemusím vymýšľať nové trasy. To však neznamená, že nezažívam dobrodružstvá. Počas minulého roka som mesiac - dva cestovala a potom som sa na mesiac usadila, aby som nazbieraný materiál spracovala. Pracovala som z džungle či priamo z kaviarne na pláži kambodžského ostrova alebo s výhľadom na indické Himaláje. Keď sa však ocitnem v zapadnutej indonézskej dedinke, radšej si vychutnávam, čo sa okolo mňa deje, než aby som sedela za počítačom, lebo najviac materiálu na články nazbieram v rozhovoroch s ľuďmi či pozorovaním ich života.

Takto to nefunguje: Vždy som chcela cestovať a žiť si pritom novinárčinou.

Pravda je taká, že sa mi to stále úplne nedarí. V poslednom roku som totiž spolupracovala aj s neziskovkami na Slovensku a veľká časť môjho príjmu bola od nich. Tiež nestačí iba napísať články a posunúť ich médiám. Lahko sa totiž stane, že

čakáte aj mesiac - dva, kým vám text uverejnia, takže sa na tieto príjmy nedá úplne spoľahnúť. Je preto dobré mať úspory. Dôležité je tiež vytvoriť si sieť kontaktov predtým, ako sa človek vydá na cesty.

Mňa v médiách už poznali, takže keď som kolegom písala, či majú záujem o nejaké témy, nemusela som ich presvedčať, že ich (snáď) napíšem podľa ich predstáv. Vytváranie kontaktov však môže trvať roky.

Opri sa o mňa: Cestujem zväčša sama, ak sa ku mne na nejakú časť cesty nepridajú priatelia. Z desiatich mesiacov som minulý rok bola osem sama. Chvíľami som si myslela, že je pri takomto spôsobe života náročné nájsť si partnera. Ale keď počúvate príbehy nomádskych párov, začnete veriť, že aj vám sa môže stať, že sa v Thajsku zoznámite s Mexičanom a o pol roka už budete spolu nomádiť v Južnej Amerike.

Hoci, nachádzať skutočne hlboké vzťahy na cestách nie je jednoduché. Človek sa akosi prirodzene bráni príliš sa spriatelíť, pretože nikdy nevie, kedy ten druhý odíde, a to môže byť ťažké. Na druhej strane, jednoduchšie stretnete niekoho, s kým „si úplne sadnete“, okamžite si máte čo povedať a viete, že prepojenie sa počas mesiacov odlúčenia nestratí. Veľkou podporou je však pre mňa rodina a priatelia na Slovensku. Hoci cítim, že nie vždy rozumejú, prečo takto žijem, stačí im, že vidia, že som šťastná.

Plán s ručením obmedzeným: Netuším, ako dlho budem takto žiť, ani to, ako dlho sa takto žiť dá. Ani ma to teraz nezaujíma. Dôležité pre mňa je, že teraz mi takýto spôsob života dáva zmysel.

Silvia Púchovská (32)

Než odišla: Pracovala v Kodani na pozícii marketingovo-projektovú manažérku pre elektronickú firmu.

Na cestách: Od leta 2012.

Živí ju: Vlastné marketingové štúdio Studio Inbound, v ktorom poskytuje poradenstvo malým a stredným podnikateľom. Venuje sa aj blogu Unboxing Traveller, na ktorom píše o cestovaní a životnom štýle digitálnych nomádov a predstavuje miestne „exotické“ produkty v krátkych videách („unbox“ v zmysle rozbalíť nový produkt a zhodnotiť ho).
Zimu trávi: V Ázii, najmä na Bali.

Bod zlomu: Zo Slovenska som odišla hneď po vysokej škole. Chcela som sa naučiť po španielsky, tak som na rok odišla žiť na Tenerife. Potom som získala stáž v Dánsku a neskôr som si tam našla dobrú prácu. Nebavilo ma však dochádzať každý deň takmer hodinu do práce a sedieť tam od pondelka do piatku. Liezlo mi na nervy dánske počasie. Pôvodne som vôbec nevedela, že zmením celý životný štýl. Šetrila som si na ročnú pauzu v kariére a keď som mala dost nasporené, dala som výpoveď a rok cestovala - hlavne po Južnej Amerike. Zmenilo mi to pohľad na život. Vedela som, že v tej kancelárii už dlho neobsedím. Začala som hľadať možnosti, ako cestovať a popri tom pracovať a naskytla sa mi možnosť pracovať ako marketérka na voľnej nohe. Pred rokom a pol ešte skoro nikto o termíne „digitálny nomád“ nerozprával, takže som netušila, že jedným z nich budem aj ja. (smiech) Som stále Silvia, dievča, ktoré rado cestuje

SILVIA
PÚCHOVSKÁ

a objavuje svet. A okrem toho si budujem vlastné podnikanie.

Risk je zisk: U mňa sa veci diali postupne. Na skutočnosť, že nežijem na Slovensku, som zvyknutá roky, každá cesta alebo život v inej krajine však dali zabrať. Hlavne na začiatku, kým som si zvykla na miestne počasie, rytmus ľudí, ulice, chute, vône či ceny. Je to však niečo, čo mám rada a viem, že na začiatku musím byť trpezlivá a prijímať veci tak, ako prichádzajú. Rozhodnutie opustiť dobrú, stabilnú prácu bolo náročné. Pred tri a pol rokom som nemala žiadnych kamarátov zo Slovenska, ktorí by niečo podobné urobili. Moji

rodičia mali obavy, či si opäť nájdem dobrú prácu. Ale ja som si povedala, že život je len jeden a treba ísť za svojimi snami. Keď som si našla prácu raz, tak si ju nájdem zasa. Počas cestovania som dostala inšpiráciu vyskúšať vlastný biznis. Občas ma prepadnú pochybnosti - hlavne keď vidím ten stabilný život mojich kamarátov doma a ja sa niekde „trieskam“ s ruksakom v horúcom Singapure. Alebo aj vtedy, keď klientovi príde rozpočet na moje služby a v spolupráci nepokračujeme. Nakoniec sa však vrátim späť k mojim snom a hodnotám a viem, že tento životný štýl je pre mňa momentálne ten najlepší.

Digitálne nomádstvo mi dalo aj vzalo: Zažila som veci, ktoré mi niekedy pripadajú ako z filmu. Žijem svoj vlastný príbeh a nikdy sa nenudím. Naučila som sa veľmi veľa nových zručností, ktoré súvisia buď s on-line marketingom, alebo s cudzími kultúrami. Neustále sa vzdelávam, tvorím, spoznávam nové miesta a v poslednej dobe som stretla toľko zaujímavých ľudí... neviem si predstaviť, že by som to isté zažila v kancelárii. Motiváciu mi dáva aj môj obľúbený šport - surfovanie. Nomádsky životný štýl mi berie bežnú stabilitu - jedno bývanie, jedna posteľ a možno aj stály vzťah. Na druhej strane si však poviem, že možno to, čo má prísť, ešte neprišlo a na dobré sa oplatí počkať. Býva mi smutno za rodinou, pretože hoci roky žijem v zahraničí a cestujem, sme si s rodičmi veľmi blízki. Pravidelne sme však v kontakte cez Skype, e-mail alebo Facebook. Skôr mám strach, že som ďaleko od starých rodičov a tí tu navždy nebudú.

Rituály na cestách: Nikdy necestujem bez malého anjelika, ktorého som kedysi na Štedrý deň našla na Tenerife. V mojom batohu nesmú chýbať pohodlné trekkingové topánky, flip-flopy a plavky. Samozrejme, nikdy necestujem bez mojej mobilnej kancelárie. Ak prídem na miesto, kde možno surfovať, tak ako prvé sa idem pozrieť, aké sú vlny.

Lekcia života: Najviac času som v poslednej dobe trávila v Mexiku a El Salvádore.

Aj keď sú tu životné podmienky ťažšie ako na Slovensku, ľudia ich berú viac s úsmevom.

A čo som sa naučila o sebe? Že to proste viem sama „dať“. Všetko si zorganizovať, ísť, spoznať ľudí, zažiť veci, ktoré som kedysi veľmi chcela a teraz sa stali realitou. Zistila som, že je síce lepšie zdieľať momenty s niekým iným, ale vôbec mi nerobí problém byť sama. A v mojom prípade som si uvedomila aj fakt, že svet je krásny a do konca života môžem objavovať nové miesta, ale doma je doma. Na Slovensku.

Rutina vs dobrodružstvo: Rutina existuje a podľa mňa práve u digitálneho nomáda existovať musí. Počas cesty sa naskytne veľmi veľa rozptýlení, ktoré dokážu vytrhnúť z práce a stanovených cieľov. Na digitálnom nomádstve je krásne, že niekedy si na Bali dám pracovný obed s freelancermi z Nemecka alebo idem po práci surfovať s kamošom z Kanady. No a občas idem na obed so spolupracovníkmi z coworkingového priestoru v Cvernovke, pretože trávim čas aj v Bratislave. Najradšej pracujem práve v coworkingoch, kde nájdem ľudí ako ja. A dobrý internet. Teraz v takom fungujem na Bali. A keď sú dobré vlny a nemám naplánované žiadne stretnutie, idem surfovať a potom späť do práce. Rutina je pre mňa momentálne krásna vec, lebo som toľko cestovala, až mi začala chýbať. Inak zažívam to isté, čo aj iní ľudia vo svojom živote - radosti, starosti, lásky a sklamania. Akurát som raz v Strednej Amerike, potom v Ázii a neskôr možno v Európe.

Takto to ne(funguje): Prebrala som sa z predstavy, že sa veci udejú rýchlo. Vlastný biznis sa buduje postupne a nejaký čas to trvá. Ak pritom človek aj cestuje, môže to trvať ešte dlhšie, pretože na ceste sa vyskytne veľa pokušení. Práve tie však robia život zaujímavejším. Nemyslím si, že je ťažké vedieť sa

takto užiť. Pracovať bez osobného kontaktu je z môjho pohľadu dnes už bežná vec.

Opri sa o mňa: Cestujem sama, ale nikdy nie som sama. Som typ, ktorý sa veľmi rýchlo zoznamuje s ľuďmi a niekedy si musím vyslovene povedať, že sa musím sústrediť na seba a na vlastné veci. Nájsť si partnera je pri takomto životnom štýle náročné. Aspoň doteraz som mala vždy partnera, ktorý bol príliš naviazaný na jedno miesto a ja som sa tam nevidela. Počas ciest som našla veľa nových priateľov a mnohokrát mi rozumejú lepšie, ako starí priatelia z domu. Cestovatelia sa navzájom chápu a podporujú, často prežívame to isté, a preto nie je problém zdôveriť sa im so starosťami aj hodinu po zoznamení. Na Slovensku však mám niekoľko priateľiek, ktoré mi nikdy zo života neodídu a sme tu jedna pre druhú.

Plán s ručením obmedzeným: Momentálne sa teším z tohto životného štýlu, ak však pocítim, že chcem byť na jednom mieste alebo s jedným človekom dlho a možno aj do konca života, tak sa tak stane. Tieto veci sa naplánovať nedajú.

